29/07/2024

Патријарх Порфирије богослужио у многострадалној Велици

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије је посетио 28. јула 2024. године многострадално село Велику у Епархији будимљанско-никшићкој, где је поводом осамдесете годишњице страдања Срба из тог и околних горњеполимских села служио свету Литургију у цркви Светих мученика Кирика и Јулите.

Саслуживали су високопреосвећена господа митрополити црногорско-приморски Јоаникије, милешевски Атанасије и захумско-херцеговачки и стонско-приморски Димитрије; преосвећена господа епископи пакрачко-славонски Јован, буеносајресски и јужно-централноамерички и администратор загребачко-љубљански Кирило и будимљанско-никшићки Методије; уз многобројно свештенство и благочестиви народ Плава, Гусиња, Рожаја, Андријевице, Берана и осталих горњеполимских места који поштује и негује сећање на невину жртву првославних житеља страдалих у Велици и Горњем Полимљу 28. јула 1944. године. Обележавању осамдесете годишњице тог свирепог покоља присуствовали су г. Андрија Мандић, председник Скупштине Црне Горе; г. Никола Селаковић, министар културе Владе Републике Србије и изасланик Председника Републике Србије; г. Милан Кнежевић, политички првак српског народа у Црној Гори; представници Владе Црне Горе; амбасадори Руске Федерације и Републике Србије; истакнуте личности из политичког и друштвеног живота.

– Ваша Светости, добро дошли у свету Црну Гору, српску Спарту! Добро дошли у Епархију будимљанско-никшићку светим Георгијем и Савом освећену и облагодаћену, тамо ће се српски крсташ вије, посмрчета косовскијех рада, а сокола ће слобода грије од тужнога Видова и Велика дана. Добро дошли у Епархију будимљанско-никшићку Светог Василија што нам земаљским збором светиње и олтаре брани да закрили српство Црном Гором од небраће и преуми зле господаре. Добро дошли у Црну Гору часног, христоносног рода српског. Нека Бог да да ова посета Ваше Светости Епархији будимљанско-никшићкој буде нова нада новог доба за Црну Гору, доба у ком ће се мучеништво и жртва, песма и патња њене деце спојити у сложну и дивну хармонију са вером и умљем на корист Црне Горе, на дику и понос целог српства – поручио је Преосвећени Епископ будимљанско-никшићки г. Методије у свом поздравном слову.

– Браћо архијереји, народни прваци, председниче Народне скупштине Црне Горе, министри, представници Владе Црне Горе, представници Владе Србије и Председника Србије који сте дошли овде, Ваше Екселенције амбасадори Руске Федерације и Републике Србије, градоначелници општина, драга браћо и сестре,

Кад рече Господ: Не бојте се оних који убијају тело, а душу не могу убити; све како је писано, речено и проречено тако се и догодило. Син Божји ушао је у страшну драму овог света да својом смрћу очитује своју љубав према роду људском, а Васкрсењем потврди пут васкрсења свег потомства Адамова.

Велика је место велике људске трагедије, најцрњи пад човеков и отпадија од Бога. То, нажалост, није једина Христова и Савина жетва у нашој прошлости, али је пресјајна и јединствена, чистилиште савести свих покољења до краја света и времена. Велика је наша народна Голгота, али у исто време наше народно васкрсење и духовно и морално. Баш као и Косово и Велика нас је учнила великим народом. Зато је Велика управо велика, превелика и пресвета од свих и од ових Светих мученичких душа освећена су тела њихова, а од светих тела њихових освећена је сва земља ова. У овај свети Великдан, као на Видовдан, треба сви да се сете мрака који је тог дана осванuо српској деци. И на светој земљи овој нека се сви поклоне светим душама крстоносних страдалника и мученика наших. Нека из дубине срца и савести сагледају сви ову страшну и превелику трагедију да би је ум људски умео и могао обаснити. Некада је Свети владика Николај Велимировић говорио у Лондону: Има један храм и већи, и лепши, и вреднији и светији од овог вашег прелепог и пребогатог храма – храм саздан од лобања и костију мог народа који се диже небу под облаке. А ти народе српски, не клони. Трајао си вековима и подносио муке свакојаке. И Христос је морао поднети патње за истину и слободу, али је Христос васкрсао и дао нама и цилом свету залогу да ће правда увек победити! Славимо Васкрс Христов, јер је Васкрс Његов јемство нашег спасења! Ваша Светости, све Душана земље што су биле духовном се престолу Српске Цркве поклониле! А Ваш златни грб пољубио сваки Србин! С мора до Дунава, опет Српство мило, с Вашом Светости у Христу – једно било! У јединству жељну народа српскога, под крилима златним орла ловћенскога биће свакој патњи крај, а по свему српству рај – беседио је владика Методије.

Његова Светост Патријарх г. Порфирије је казао да после „ових дубоких, садржајних, надасве истинитих речи, речи љубави владике Методија, могао би да каже само Амин, а та реч у српском језику значи: Нека тако буде или Тако је!

– Не бих имао шта да додам и најбоље би било да кажем само Амин заједно са свима вама, али опет због љубави према Господу и љубави владике Методија, свештенства и монаштва и свих вас који сте дошли овде дужан сам у најмању руку да се заблагодарим Једном у Тројици великом Богу и Спаситељу нашем што нас је сабрао овде да потврдимо и покажемо да смо народ Божји, да смо Црква Христова, да смо једно у добру, у врлини, у вери, Христом и у Христу, да смо једно независно од тога да ли нас деле географске, социјалне, психолошке, па и политичке и сваке друге границе. Све те границе имају свој почетак у историји, али имају и свој крај. Црква као тело Христово, као

небоземни организам, нема и не познаје границе. Управо због Цркве и Црквом због Христа и због вере светосавске и православне једно смо где год да смо! Један смо народ светосавски, православни Христов народ, српски народ, али баш зато што смо један Христов народ, народ Цркве за коју нема границе, чак ни између неба и земље, историје и метаисторије, једно смо и са свим нашим браћом и сестрама, оцима и праоцима који су пострадали и из овог света отишли где год да њихове мошти и кости почивају. Једно смо са прошлошћу, једно смо сада, једно смо и у будућности. Једно смо у вечности – поручио је патријарх Порфирије, чију беседу у целости можете прочитати ОВДЕ.

У знак љубави и поштовања Епархије будимљанско-никшићке, клира и верног народа, епископ Методије је уручио на дар патријарху Порфирију жезал – симбол духовне власти. На крају свете Литургије служен је мали помен, а затим је освештан и преломљен славски колач. Домаћин овогодишње славе је братство Јокић, а ту част за наредну годину преузели су надлежни парох Миленко Ралевић и братство Радуловића. Уследио је пригодан културно-уметнички програм током којег је беседио академик Јован Делић, потпредседник Матице српске.

***

Свети Архијерејски Сабор Српске Православне Цркве на редовном заседању 24. маја 2017. године у Београду, на предлог тадашњег Епископа будимљанско-никшићког г. Јоаникија, данас Митрополита црногорско-приморског, прибројао је лику светих мученике величке и горњеполимске. У диптих светих тада су прибројане српске жртве нацистичког терора из Велике Ржанице и Горње Ржанице испод планине Чакор пострадале 28. јула 1944. године, придружујући им и 28 деце уморене глађу у плавском затвору 1941. године. Припадници злогласних немачких дивизија Принц Еуген и 21. СС брдске Скендербег су, на празник Светих мученика Кирика и Јулите, за само два сата у горњеполимским селима зверски поклали или живе у ватру бацили 427 српских нејачи, деце, жена, стараца и осталог ненаоружаног становништва. Само 171 дете и младих старости до 20 година побијено је тада на правди Бога. Велика, као најстрадалније село у Горњем Полимљу, постала је местом саборног помињања свих горњеполимских жртава пострадалих од наци-фашиста током Другог светског рата. У покољу у Велици су, поред Немаца, учествовали и балисти и вулнетари (тзв. муслиманска милиција) из Плава, Гусиња, Бихора и са Косова и Метохије, од којих су многи после рата, у време комунистичке власти, уживали чак и повластице. Ови нацистичко-фашистички злочини се, сразмерно броју

становника Велике и Горњег Полимља, по монструозности и брзини извршења сматрају међу најтежим у Европи током Другог светског рата. У селима подно Чакора није било куће у којем није страдало двоје или више укућана. Многе породице и куће су заувек затрте, било је и по петанаест убијених из једног домаћинства, а остало је забележено да је породици Гојковић убијено преко двадесет чланова. Посебно тешко су пострадале породице Кнежевић, Вучетић, Живаљевић, Пауновић, Томовић, Бјелановић, Јокић, Поповић, Симоновић, Стешевић...

Црквено-народни сабор одржава се сваке године на дан спомена Светих новомученика величких и горњеполимских 28. јула, када Црква слави и Свете мученике Кирика и Јулиту. Потомци жртава, у знак молитвеног сећања на мученичтво својих предака, почели су градњу цркве Светих Кирика и Јулите 28. јула 1994. године, када је темеље храма освештао блажене успомене

ркву су аникије.

spc.rs